Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-10-28

Ärende
SL 2014-2664

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

Trafiknämnden
2019-11-25, punkt 6

Utvärdering av försök med flexibla nattstopp på linje 504Y

Ärendebeskrivning

Trafikförvaltningen har tidigare fått i uppdrag av Trafiknämnden att utreda förutsättningarna för samt genomföra ett pilotförsök med så kallade flexibla nattstopp i SL-trafiken. Detta är en utvärdering av det genomförda försöket samt förslag på vidare arbete.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att trafiknämnden beslutar följande.

1. Utvärderingen av genomfört försök med flexibla nattstopp godkänns.

2. Förvaltningen ges i uppdrag att genomföra ett utökat försök enligt vad som framgår av tjänsteutlåtandet.

Förslag och motivering

Sammanfattning

Trafikförvaltningen har fått i uppdrag av trafiknämnden att utreda förutsättningarna för samt genomföra ett pilotförsök med flexibla nattstopp i SL-trafiken. Flexibla nattstopp innebär att resenärer erbjuds möjligheten att stiga av på andra platser än vid de ordinarie hållplatserna längs en busslinje i syfte att höja tryggheten. Resenärer ska kunna stiga av närmare sitt slutliga resmål, t ex bostaden, och då undvika att behöva gå en längre sträcka från den ordinarie hållplatsen på kvällen eller natten.

Största utmaningen med flexibla nattstopp är de trafiksäkerhetsaspekter som måste hanteras när en buss stannar där det inte finns en anlagd hållplats.

Ett försök genomfördes med linje 504Y i maj 2019. En kundvärd fanns ombord och resenärerna informerades om möjligheten att stiga av vid andra platser än de ordinarie hållplatserna. Ingen resenär valde att stiga av mellan hållplatser.

Trafikförvaltningens slutsats är att försöket behöver utvidgas och flyttas till ett mer glesbefolkat område för att göra en bedömning om flexibla nattstopp kan ger våra resenärer en tryggare resa.

Bakgrund

Trafikförvaltningen har fått i uppdrag av Trafiknämnden att utreda förutsättningarna för samt genomföra ett pilotförsök med flexibla nattstopp i SL-trafiken. Flexibla nattstopp innebär att resenärer erbjuds möjligheten att stiga av på andra platser än vid de ordinarie hållplatserna längs en busslinje i syfte att höja tryggheten. Resenärer ska kunna stiga av närmare sitt slutliga resmål, t ex bostaden, och då undvika att behöva gå en längre sträcka från den ordinarie hållplatsen på kvällen eller natten.

En lösning med flexibla nattstopp skiljer sig från att stanna för av- och påstigning vid avsedda hållplatser utformade efter trafikförvaltningens riktlinjer avseende tillgänglighet, trafiksäkerhet och kundmiljö. Att tillåta resenärer stiga av på andra platser än de avsedda hållplatserna ställer höga krav på den enskilda föraren som ansvarar för att avstigning ska ske trafiksäkert. Detta kan skapa konflikter med de resenärer som nekas att stiga av vid vissa platser på grund av trafiksäkerheten. Naturligtvis ställs detta mot värdet av att skapa en tryggare resa för den enskilde resenären.

Förutsättningar
I syfte att ta fram en lämplig linje alternativt område för ett pilotförsök i SL-trafiken vände sig trafikförvaltningen initialt till berörda trafikentreprenörer inom busstrafiken för att inhämta förslag och synpunkter på lämpliga busslinjer. Efter att inledningsvis ha undersökt möjligheterna att genomföra testet på linje 396 på Ekerö valde trafikförvaltningen att istället genomföra testet på linje 504Y i Sundbyberg. Detta på grund av att linje 396 bedömdes innebära för stora utmaningar trafiksäkerhetsmässigt, dels på grund av att linje 504Y bedömdes vara mer lämplig då den trafikerar ett mer begränsat område med tätare befolkningsunderlag. Linje 504Y körs av Arriva Sverige AB. Försöket med flexibla nattstopp på linje 504Y genomfördes under perioden maj 2019.

Linje 504
Linjen trafikerar sträckan Rissne – Sundbybergs centrum via Hallonbergen samt Ursvik. Under normaltidtabellen trafikerar linjen vardagar mellan ca kl 05:00 och o1:00 med halvtimmes- samt kvartstrafik. Under helger trafikerar linjen mellan ca 07:00 och 01:00 med i huvudsak halvtimmestrafik samt under vissa perioder kvartstrafik.

Linje 504Y
Linjen trafikerar sträckan Hallonbergen – Ursvik - Hallonbergen under torsdag – lördag kvällar/natt med 6 avgångar mellan kl 21:34 – 00:04 i halvtimmestrafik.

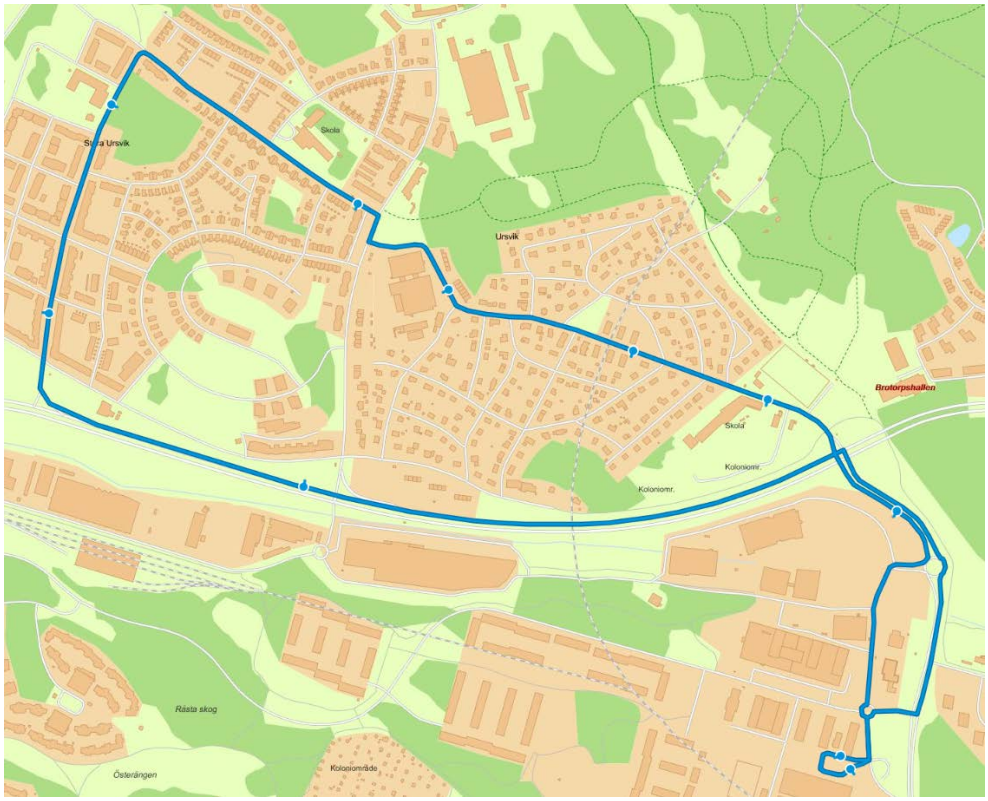

Bild 1 Linje 504Y

Utmaningar

I den initiala kartläggningen av förutsättningar för flexibla nattstopp har det framkommit att det finns en del utmaningar som har behövt hanteras för att ett genomförande ska vara möjligt. Dessa är bland annat;

- Framkomlighet; Trafikförvaltningen ställer genom sina riktlinjer för gators utformning för kollektivtrafik (Ribuss) krav på hur hållplatser ska utformas för att kunna trafikeras trafiksäkert. Vidare så är det viktigt att den omgivande trafikmiljön är anpassad för angöring av fordon samt att en säker gångpassage till och från hållplatsområdet säkerställs för resenärer.
- Tillgänglighet; Hållplatser är idag utformade för att personer med funktionshinder, till exempel synskadade och personer i rullstol ska kunna utnyttja SL-trafiken i samma utsträckning som övriga.

- Trafikplanering; Hänsyn behöver tas till att antalet stopp på en linje inte är känt i förväg med tanke på körtider och trafikinformation.
- Föraransvar; Arriva har tagit upp frågan med sina arbetstagarorganisationer och det har då framkommit att ett införande kan medföra en ökat säkerhetsansvar för bussförare eftersom dessa då kommer att behöva ta ett större ansvar för att resenärer kan stiga av på ett trafiksäkert sätt.

Genomförande
Försöket genomfördes under maj 2019. En kundvärd följde med på varje avgång för att assistera föraren och informera resenärer om möjligheten att stiga av på andra platser än anvisade hållplatser samt att vid behov säkerställa en säker och trygg avstigning. Försöket informerades även om via sl.se samt i andra lokala kanaler så som Facebookgrupper.

Kundsynpunkter, kundnöjdhet och resande
Genomgång av statistik på kundsynpunkter, kundnöjdhet och resande visar inget som tyder på att försöket hade någon påverkan.

Överväganden och motivering
Efter dialog med Arriva som inhämtat information från de förare samt kundvärdar som deltog i försöket har det framkommit att inga resenärer har utnyttjat möjligheten att stiga av på andra platser än de anvisade hållplatserna. Alla resenärer blev informerade om att möjligheten att stiga av utanför ordinarie hållplatser fanns och hur detta skulle gå till. Den responsen kundvärdena fick var att resenärer ifrågasatte behovet av flexibla nattstopp i just detta område.

Ser man till kundnöjdhet så har andelen nöjda kunder för det berörda avtalsområdet ökat något i maj jämfört med april 2019, det är dock svårt att utröna huruvida försöket med flexibla nattstopp haft någon påverkan på detta.

Resandet på linje 504/504Y har ökat marginellt i maj jämfört med april, det är dock svårt att utröna om detta beror på försöket med flexibla nattstopp.

Inga kundsynpunkter har inkommit under maj månad som rör försöket.

Trafikförvaltningens rekommendation för vidare arbete är att genomföra fler försök innan något beslut tas om att införa flexibla nattstopp i den ordinarie SL-

trafiken. Trafikförvaltningen avser att i dialog med trafikutövare utreda om det finns möjlighet att testa flexibla nattstopp i lämpligt område, inom ramen för ett bredare trygghetsarbete.

Ekonomiska konsekvenser
Linje 504Y ingår i avtalet E20 Block 1 där intäkterna till Arriva till 100 % resandeincitament vilket innebär att Arriva endast får betalt för varje verifierad betalande påstigande (VBP). Detta regleras genom att varje registrerad biljettvalidering som genereras i biljettsystemet SL Access faktureras av Arrivas enligt gällande à-pris i avtalet.

De merkostnader som försöket med flexibla nattstopp har medfört är dels den kostnad som trafikeringen av linje 504Y utgör då denna trafik ligger utanför befintligt avtal, samt kostnader för medföljande kundvärd. Marknadsföring och trafikinformation har inte medtagits då befintliga kanaler som sl.se har använts. Kostnaden uppgår till 75000 kr.

Riskbedömning
Riskbedömning gjordes inom uppdraget E20 Block 1 där trafiksäkerhetsaspekter belystes.

Konsekvenser för miljön
Inga konsekvenser att redovisa.

Sociala konsekvenser
Inga konsekvenser att redovisa.

Sara Catoni
Tf förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef trafikavdelningen